

Oponentský posudek na bakalářskou práci Šárky Zirhutové

Čím mohou lidé s mentálním postižením obohatit ty, kteří s nimi žijí a pracují?

Autorčin záměr byl popsat přínos ze soužití s lidmi s mentálním postižením, tak aby vznikl obraz alternativní ke klasickému pojetí „postižený = konzument společenské péče“. Je to výtečná myšlenka, nanejvýš vhodná pro obor sociální práce, a její zpracování považuji za lidsky i odborně žádoucí.

Práce je převážně založena na analýze výpovědí cílových skupin – rodinných příslušníků a profesionálů, které autorka získala jednak z publikované literatury a jednak z vlastního výzkumného šetření. V přiměřeném rozsahu se opírá také o odbornou literaturu.

Po grafické stránce je práce zpracována přehledně, jazyková i stylistická úroveň je velmi dobrá. Z obsahového hlediska se text drží tématu a cíl zjistit, čím lidé s ment. postižením mohou obohatit ty, kteří s nimi žijí a pracují, byl splněn. Přes své tematické zaměření na pozitivní přínos se autorka nevyhýbá sdělením, ve kterých respondenti poukazují na ztráty, a adekvátně s nimi zachází.

K obsahové i formální stránce mám pouze drobné připomínky či výtky.

Na str. 13 autorka předesílá, že nevyhodnocovala dotazníkové otázky „2, 8 a 10 u pracovníků a 7 a 9 u rodin. příslušníků“, aniž by uvedla důvod. Poznámka pod čarou č. 33 má odkazovat na odpověď respondenta, ale obsahuje odkaz na publikaci. Na str. 32 má být „adaptace na nepříznivou skutečnost“, nikoli akceptace. Na str. 40 autorka vypisuje několik odpovědí, které ji „zaujaly“, aniž by k nim připojila jakýkoli komentář – čím ji zaujaly, jak jim rozumí, jaký význam pro ni nesou mezi ostatními odpověďmi, aby vysvětlila, proč považuje za nutné je také prezentovat (podobně na str. 46). Citace na str. 41 by měla být uvedena, přestože odkazuje k titulu, který už byl dříve v textu zmiňován, aby čtenář nemusel listovat zpět.

Oceňuji autorčino zaujetí pro téma a vytrvalost, se kterou se mu věnovala i v předcházejících studentských pracích. Z výsledků předkládané bakalářské práce bych ráda vyzdvihla zjištění, že postoj k lidem s ment. postižením nelze zakládat na krátkém kontaktu, protože ten zpravidla bývá „nepříjemný, nesrozumitelný a odpudivý“ (str. 28). Zohlednit toto zjištění považuji za významné pro další úvahy a kroky v integraci lidí s ment. postižením. Těžko změníme postoje a předpoklady lidí, když jim řekneme „ale oni vás mohou obohatit!“, pokud jejich autentická zkušenost říká „je to nepříjemné a odpudivé“. Ovšem upozorňování, že takovýto dojem z prvních kontaktů je normální, běžný, a většinou se změní při delším kontaktu, by mohlo přinést úlevu, zmírnit ostych a zvýšit ochotu ještě to zkusit.

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **A – výtečně**.

Pro diskusi u obhajoby nabízím otázky: Z jakého důvodu nebyly vyhodnocovány některé dotazníkové otázky (viz výše)? V jakých oblastech a jakým způsobem by se dala vaše zjištění aplikovat do praxe, obohatit ji? Máte v úmyslu nějak s nimi naložit ještě pro jiné účely než splnění absolventské povinnosti?

Mgr. Anna Klimešová, srpen 2010